

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **J. N. S.**, zast. Mgr. Daliborem Lípou, advokátem se sídlem Vyšehradská 702/12, Karlovy Vary, proti žalovanému: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie hlavního města Prahy,** odbor cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort, se sídlem Kaplanova 2055/4, Praha 4, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2017, č. j. KRPA-168506-34/ČJ-2017-000022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 1. 9. 2017, č. j. 4 A 89/2017 – 24,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Daliboru Lípovi, advokátu se sídlem Vyšehradská 702/12, Karlovy Vary, **se přiznává** odměna a náhrada za promeškaný čas a hotových výdajů ve výši **13 041 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného specifikovanému tamtéž. Žalovaný jím rozhodl o prodloužení zajištění stěžovatele o 90 dnů podle § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Stěžovatel byl v době vydání napadeného rozhodnutí zajištěn za účelem správního vyhoštění podle § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců (o vyhoštění stěžovatele již bylo v té době rozhodnuto). Původní doba zajištění byla stanovena na 90 dnů s ohledem na to, že stěžovateli bylo potřeba obstarat platný cestovní doklad. Vzhledem k tomu, že se v této době nepodařilo doklad zajistit (bylo nutné kontaktovat Velvyslanectví Angolské republiky v Berlíně a stěžovatel nespolupracoval), žalovaný přistoupil k prodloužení zajištění o dalších 90 dnů.

[3] Městský soud v tomto postupu neshledal pochybení. Zdůraznil, že žalovaný učinil náležité kroky k ověření stěžovatelovy totožnosti a obstarání jeho cestovního dokladu. Žádost byla cestou honorárního konzulátu v České republice postoupena Velvyslanectví Angolské republiky v Berlíně a nyní nezbývá než vyčkat jeho reakce. Doba vyřízení cestovního dokladu se prodloužila také proto, že stěžovatel nespolupracoval při podání žádosti, což je podloženo úředním záznamem z 13. 6. 2017, o jehož pravdivosti nemá soud důvod pochybovat. Dodal, že přiměřenost správního vyhoštění byla řešena již v rozhodnutí o něm a není tedy nutné se jí podrobně věnovat v projednávané věci.

II. Obsah kasační stížnosti

[4] Stěžovatel podřadil důvody kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[5] Městský soud podle jeho názoru dostatečně nevypořádal námitku, dle které je nereálné realizovat správní vyhoštění, když stěžovatel nedisponuje platným cestovním dokladem, pouze přejal argumentaci žalovaného. Ani jeden z nich nemá žádnou představu o tom, kdy by mohl být cestovní doklad vydán a zda se tak vůbec stane. Městský soud nereagoval na odkaz stěžovatele na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS.

[6] Dále nevypořádal námitku, dle které se žalovaný nezabýval přiměřeností rozhodnutí o prodloužení zajištění. Stěžovatel nesouhlasí s tím, že by bylo dostatečné vypořádání této problematiky v prvním rozhodnutí o zajištění. Soud v tomto ohledu opět pouze přejal vyjádření žalovaného. Navíc nereagoval na stěžovatelův odkaz na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Azs 142/2016 – 26.

[7] Dále namítá, že městský soud rozhodoval bez ohledu na skutečný stav věci. Poukázal na to, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí byl v postavení žadatele o mezinárodní ochranu, neboť Krajský soud v Plzni téhož dne, tedy 3. 8. 2017, přiznal odkladný účinek jeho žalobě ve věci mezinárodní ochrany (usnesením č. j. 60 Az 29/2017 – 38). Podle jeho názoru měl městský soud k této skutečnosti přihlédnout. Byť primárně rozhoduje vzhledem ke stavu věci, který zde byl v době vydání napadeného rozhodnutí, měl reflektovat i aktuální vývoj situace a postavení účastníka v době vydání rozhodnutí soudu. Ve věcech, ve kterých jde o omezení osobní svobody, nemůže soud nechat veškerou procesní aktivitu na jeho bedrech. Dodal, že byl se svojí žalobou u Krajského soudu v Plzni úspěšný a rozhodnutí o zastavení řízení o jeho žádosti o mezinárodní ochranu bylo zrušeno rozsudkem tohoto soudu ze dne 1. 9. 2017, č. j. 60 Az 29/2017 – 58.

[8] Konečně namítl, že městský soud rozhodl bez nařízení jednání, byť k tomu stěžovatel neudělil souhlas. Soud jej vůbec nevyzval, aby se k této otázce vyjádřil, čímž mu znemožnil, aby u jednání hájil svá práva.

[9] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[10] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejprve se zabýval námitkou, dle které městský soud postupoval nezákonně, když ve věci rozhodl bez jednání. Podle § 51 s. ř. s. je takový postup výjimkou z pravidla, která je přípustná, pouze stanoví-li tak zákon, nebo pokud s takovým postupem souhlasí oba účastníci. Ze soudního spisu přitom vyplývá, že stěžovatel souhlas k rozhodnutí bez jednání nedal, a to výslovně ani mlčky v intencích § 51 odst. 1, věty druhé, s. ř. s.

[12] Stěžovatelova argumentace nebyla opodstatněná, neboť zcela pomíjí, že zákon o pobytu cizinců obsahuje speciální pravidla pro soudní přezkum rozhodnutí o zajištění cizince, včetně podmínek pro rozhodnutí věci bez jednání. Podle jeho § 172 odst. 5, věty druhé a třetí, platí, že: [s]*oud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné. O tom musí být cizinec v rozhodnutí policie poučen*. Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel byl v napadeném rozhodnutí řádně poučen. Za těchto okolností bylo pouze na něm, aby v žalobě nebo do 5 dnů od jejího podání navrhl nařízení jednání. Jelikož tak neučinil, městský soud nebyl povinen jednání nařizovat a jeho postup byl v souladu se zákonem.

[13] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k námitce, dle které městský soud rozhodoval na základě nesprávně zjištěného skutkového stavu. Stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že Krajský soud v Plzni přiznal odkladný účinek jeho žalobě ve věci mezinárodní ochrany, z čehož dovozoval, že byl v době vydání napadeného rozsudku v postavení žadatele o mezinárodní ochranu. Podle jeho názoru měl městský soud k této skutečnosti přihlédnout přesto, že tato skutečnost nastala až po vydání napadeného správního rozhodnutí a že ji v řízení před městským soudem nenamítal.

[14] Předně je třeba upozornit, že není jednoznačně zřejmé, co stěžovatel z tvrzené změny skutkového stavu dovozuje. V kasační stížnosti nerozvádí, jak se měla projevit v jeho právním postavení a proč by měla vést k závěru o nezákonnosti napadeného správního rozhodnutí a v návaznosti na to rozsudku městského soudu. Pravděpodobně však směřuje k tomu, že jako na žadatele o mezinárodní ochranu by se na něj nevztahovala úprava zákona o pobytu cizinců, ale zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Tímto způsobem Nejvyšší správní soud na jeho námitku nahlížel.

[15] Východiska jeho argumentace jsou však chybná. Zaprvé se mýlí ve svém názoru, dle kterého měl městský soud přihlédnout ke změně skutkového stavu, která nastala po vydání napadeného správního rozhodnutí. Podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vychází soud při přezkumu správního rozhodnutí ze skutkového stavu, který zde byl v době vydání tohoto správního rozhodnutí. Byť z uvedeného pravidla existují výjimky, jedná se o zcela specifické případy, ve kterých je nestandardní postup soudu zdůvodněný např. tím, že nezohlednění nových skutečností by v konečném důsledku mohlo vést k porušení právní normy požívající aplikační přednosti před českým zákonem (např. čl. 2, 3 nebo 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publ. pod č. 209/1992 Sb., viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2011, č. j. 5 Azs 3/2011 – 131, a ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012 – 65). O takový případ v projednávané věci nešlo, neboť k řešení stěžovatelem předestřené situace slouží instituty na úrovni veřejné správy (ukončení zajištění nebo „přezajištění“ podle zákona o azylu).

[16] Zadruhé bylo podstatné, že stěžovatel změnu skutkového stavu v řízení před městským soudem vůbec netvrdil. Aby bylo možné uvažovat o tom, že soud bude zvažovat relevanci určité okolnosti, musí tato okolnost především vyjít najevo. V projednávané věci nevyplývalo ze správního spisu ani tvrzení účastníků, že Krajský soud v Plzni vydal usnesení o přiznání odkladného účinku stěžovatelově žalobě ve věci mezinárodní ochrany. Nelze ani předpokládat, že by městskému soudu byla tato skutečnost známa z jiného důvodu. Stěžovatel se chybně domnívá, že bylo úkolem městského soudu prověřovat tvrzenou skutečnost z vlastní iniciativy. Fakt, že v projednávané věci jde o omezení stěžovatelovy osobní svobody, se projevuje v rozložení důkazního břemene ve správním řízení. Případně navazující soudní řízení je však ovládáno dispoziční zásadou a bylo na stěžovateli, aby označil relevantní skutkové okolnosti a formuloval důvody, pro které považuje správní rozhodnutí za nezákonné. Soud zásadně není oprávněn činit tak za něj (§ 75 odst. 2 s. ř. s.).

[17] Opodstatněné nebyly ani námitky nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Rozsudek je dostatečně a srozumitelně odůvodněn a je z něj jasně zřejmé, proč byla žaloba zamítnuta. Jeho důvody se sice do značné míry překrývají s důvody žalovaného, ale je tomu tak proto, že městský soud jeho posouzení přisvědčil. Tato skutečnost nemůže vést k závěru o nepřezkoumatelnosti rozsudku, pokud v odůvodnění poskytuje dostatečnou odpověď na žalobní námitky.

[18] Nejvyšší správní soud ověřil, že městský soud se stěžovatelovou věcí komplexně zabýval, včetně námitek nerealizovatelnosti vyhoštění a nepřiměřenosti prodloužení zajištění. Na str. 5 – 6 rozsudku předestřel svůj náhled na realizovatelnost vyhoštění stěžovatele, včetně úvah, které jej vedly k závěru, že vyhoštění bude možné uskutečnit, jakmile mu bude obstarán cestovní doklad. Posuzoval také okolnosti, za kterých došlo k prodloužení zajištění, a postup žalovaného vyhodnotil jako přiměřený. Vycházel z toho, že cestovní doklad bude možné obstarat, ale původně odhadnutá doba k tomu nestačila, protože bylo nutné kontaktovat Velvyslanectví Angolské republiky v Berlíně a stěžovatel při podání žádosti nespolupracoval. Kroky českých orgánů vyhodnotil jako adekvátní, což bylo pro hodnocení přiměřenosti prodloužení zajištění stěžejní.

[19] Stěžovatel v kasační stížnosti uváděl, že městský soud při vypořádání námitky nepřiměřenosti prodloužení zajištění zmínil jen to, že otázka byla dostatečně řešena již

v prvním rozhodnutí o zajištění (na prvních 90 dnů). Tato argumentace je však zavádějící. Městský soud uvedl, že *přiměřenost zajištění* jako takového byla řešena již v prvním rozhodnutí o zajištění (odstavec 3 na str. 6). Zabýval se ale i otázkami spojenými s *přiměřeností prodloužení zajištění* jako takového, a to ve shora popsaných intencích.

[20] K nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku nevedla ani skutečnost, že městský soud se výslovně nevyjádřil ke stěžovatelovým odkazům na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Stěžovatel v žalobě citoval pasáž z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 – 150, publ. pod č. 2524/2012 Sb. NSS, dle které má žalovaný povinnost v rozhodnutí o zajištění cizince předběžně posoudit možné překážky realizace správního vyhoštění. Pro závěr o přezkoumatelnosti napadeného rozsudku bylo podstatné, že městský soud se zabýval aktuální překážkou realizace vyhoštění stěžovatele – absencí cestovního dokladu. Skutečnost, že v odůvodnění výslovně nezmínil odkazovaný rozsudek, je za pospaných okolností nerozhodná. Podobně tomu bylo v případě druhého odkazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu, a to ze dne 15. 11. 2016, č. j. 6 Azs 142/2016 – 26. Stěžovatel jím v žalobě argumentoval v souvislosti se svojí námitkou, dle které správní vyhoštění nepřiměřeně zasáhne do jeho soukromého a rodinného života. Městský soud k tomu uvedl, že přiměřenost správního vyhoštění již byla dostatečně řešena v rozhodnutí o něm a nadále ji není potřeba zevrubně zkoumat. Také s touto žalobní námitkou se tedy přezkoumatelným způsobem vypořádal.

[21] Nejvyšší správní soud dále zdůrazňuje, že stěžovatel shora uvedené závěry městského soudu po věcné stránce nijak relevantně nezpochybnil. Jeho věcnou argumentaci lze shrnout do jediného konstatování, dle kterého nemělo být žalovanému ani městskému soudu jasné, kdy a zda vůbec dojde k obstarání cestovních dokladů. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný odhadoval možnost získání dokladu stěžovateli a dobu, která na to bude potřebná, na základě svých předchozích zkušeností. V napadeném rozhodnutí nejprve uvedl, že bude potřeba minimálně 60 – 80 dnů, a posléze doplnil, že tato doba nebyla dostatečná, protože bylo nutné kontaktovat Velvyslanectví Angolské republiky v Berlíně a stěžovatel při podání žádosti nespolupracoval. Městský soud v tomto postupu neshledal pochybení. Ke stěžovatelově námitce lze tedy uvést, že žalovaný správní orgán i městský soud měly relativně přesnou představu o průběhu obstarávání cestovního dokladu. Vzhledem k tomu, že ji stěžovatel v kasační stížnosti nijak konkrétně nerozporoval, nevytvořil Nejvyššímu správnímu soudu prostor pro to, aby ji dále přezkoumával nebo dokonce přehodnocoval.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil kasačním námitkám a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení žádné náklady nevznikly, proto právo na náhradu nákladů řízení také nemá.

[24] Nejvyšší správní soud dále rozhodoval o odměně ustanoveného zástupce. Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2017, č. j. 9 Azs 304/2017 – 25, ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Dalibor Lípa, advokát se sídlem Vyšehradská 702/12, Karlovy Vary. Podle § 35 odst. 9, věty první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[25] Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem dva úkony právní služby, kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby (porada byla doložena *potvrzením o návštěvě ZZC Balková* ze dne 16. 10. 2017) a písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 2 x 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu.

[26] Zástupce dále uplatnil a doložil výdaje spojené s cestou z Karlových Varů do Zařízení pro zajištění cizinců Balková, Tis u Blatna, a zpět v délce 88 km (porada s klientem dne 16. 10. 2017) a z Karlových Varů do Brna a zpět v délce 668 km (nahlížení do spisu u Nejvyššího správního soudu dne 31. 10. 2017). Nejvyšší správní soud mu na tomto základě přiznal náhradu cestovních výdajů skládající se ze základní náhrady a náhrady za spotřebované palivo v celkové výši 4 441 Kč. Z doloženého velkého technického průkazu vozidla vyplývá kombinovaná spotřeba vozidla 6,7 l/100 km, palivo 95 oktanový automobilový benzín. Průměrná cena za 1 l tohoto paliva činí dle vyhlášky Ministerstva práce a sociálních věcí č. 440/2016 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad, 29,50 Kč. Sazba základní náhrady na 1 km jízdy dle téže vyhlášky činí 3, 90 Kč.

[27] Nejvyšší správní soud zástupci dále přiznal náhradu za promeškaný čas v souvislosti s poskytováním právní služby při úkonech prováděných v místě, které není sídlem nebo bydlištěm advokáta, za čas strávený cestou do tohoto místa a zpět [§ 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu], a to za 18 započatých půlhodin (první cesta celkem 1, 5 hodiny, druhá cesta celkem 7,5 hodin), tedy ve výši 1 800 Kč (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu).

[28] Celkem zástupci náleží částka ve výši 13 041 Kč, která mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. ledna 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu